

تورلۇق يۈزدى

تۈرك اومياقلارنىڭ ئاسراڧكارى باس مجموعه در

جلد : ۱ — ۲۱

مارت ۱۹۲۸
اون يىدىنجى سنه

صافى : ۳ — ۱۹۷

چوبانه شعرلری

فرانسوزجه دن ناقلی
روشن اشرف

شاعری
ویرشیل

اوچنجی چوبان تورکوسی

مه نالقی ، دامه تاس ، پالهمون

منالیه

سویله بکا دامه تاس ، بوسورو کیمک ؟ مه لیله ئوسکمی ؟

دامت

خاییر ، نه غونک ؛ آ ز زمان اول اونی بکا نه غون امانت ایتدی .

منالیه

هردم بخسز سورو ! زاواللی قویونلر! صاحبلی نه نه راه یه عاشقدا شلق ایدر ونه نه راجی
اوکا ترجیح ایدر جک دیبه تیره رکن بواجرتلی صغیر تماچ ، قویونلری ساعتده ایکی دفته صاغیور .
آنالرده قوت قالمایور ، قوزولره سوت قالمایور .

دامت

بونکه برابر ، دوشون ، انسانلره بویله تو بیخیر یاپیلیرکن داها احتیاطلی اولمالی . بز
بیلیرز که سنی تکلر سکا یان باقییوردی ، ومقدس مفاره ، که اوراده . . . فقط خوش
کورهن « نه مفوس » لر بوکا یالکیز کولدیله . . .

منالیه

« نه مفوس » لر بسبلی بی کوتو بر باغی بیجاغیله « میقون » که تازه فداندلرینی وکنج آصمه لرینی
کس دیکم کون کورمش اولاجقلر .

دامت

یاخود که بوراده ، شو قوجامش قایین آغاچلرینک یاننده « دافیس » که یانی و اوقلرینی

قیردینگ وقت... خان سنی! اونلرک بوچو جوغه ویریلدیکنی کورونجه اوفکه لنش، یاسه دوشمشدک. و شاید اوکا ضرر ویره جک برچاره بولاماش اولسه یدک، اوفکه کدن اوله جکدک .

منالیه

دساس اوشاقلرک کستاخنی بودرجیه واررسه افندیلری نه یاماز؟ فقط بن سنی دوزاقلرک ایچنده یاقالامادمی؟ دامونک اوغلاغنی سن قالدیررکن بن سنی یاقالامادمی سفیل؟ لیسیسقا بوشنه حالایوردی. بن ایسه: « شوخیرسز نره یه قاجیور؟ تیتیر، سوروکی طویلا! » دییه باغیررکن سن قوزغون قیلیجلرک آردینه صاقلانمشدک بیله.

دامت

بنم هوالریمه یکیلدی ده نهدن قاوالمک و مصراعرملک حق اولان اوغلاغنی بکا تسلیم ایتهدی؟ شاید، بیلیمه یورسه ک اوکره، او اوغلاق بنمدی. دامون کندی ده بوکا رضا کوسته ریوردی. فقط اوغلاغنی تسلیمه کلنجه: « بونی یاپامام! » دییوردی.

منالیه

سن دامونی یکدک ها! سن هیچ قامشیرینی بال مومی باغلایان برقاواله صاحب اولشمیسک عیبا؟ اکثریا دورت یول آغزنده آجی قامیشنده باغنی هوالری تیتیره ک تیتیره ک ووله رکن کوردکلری قابا چوبان سن ده کلیمک؟

دامت

پک اعلا! ایسترمیسک صیره ایله هنرلیمیزی ده نه یلم؟ شواینکی کورو یورسک (اوکا خور باقا، کونده ایکی نوبت صاغلیر، ایکی ده یاورو بسله ر). بن اونی اورتایه قویویورم. یا سنک تأمیناتک نه در؟

منالیه

بو بولخنده بن سورومدن هیچ بر شیشی تهلکدیه قومغه جرأت ایدمه م؛ زیرا بنم اوده خسیس بر بابام، برده عدالتسز اوکی آنام وار. صباح آقشام هم بری، هم اوته کی قویونلرمی صایارلر، ایچلرندن بری اوغلاقلرمی بیله صایور. فقط مادام که برده لیلکدر ایتک ایسته یورسک، ایسته سکاسنک اورتایه قودینگ مالدن داها چوق یوکسک بر تأمینات کوسته ریورم. بونک بویله اولدینگنی سن ده تسلیم ایده جکسک: بونلر قاینن آغاجندن ایشله نمش ایکی چشمه طاسیدر. الهی «آلسیمه دون» ک شا اثرلری. اونک سلیس مقاشی او طاسلره یوموشاق واکیلوب بوکولور بر آصمادن چلنک آورمش. شوراسنه بوراسنه ده بر صارماشینگ صولغون ییراقلریله صاردینی صالقیملر آتمش. اورتا یرلرنده ایکی صورت وار: قورون، و... کیمدی اوته کی،

هانی پرکاری دنیایی اولچمشده چیفت سورمه وقتنی، اکین وقتنی قید ایتش!... بو طاسلره
دها دوداقلرمی سورمش دکلم. اونلری غایت دقتله قاپالی برده ساقلیورم.

دامت

عینی آلسیمه دون بزمده ایکی طاس یامیشدر. برکنکر دالی قوللیرینی یوموشاجق صارار.
اورتاسنده داورفه، و داورفه، نک آردی صرمده اورمانلر کورولور. اونلری دها بن
قطعیاً دوداقلرمه یاناشدیرمش دکلم. اونلری بن قاپالی بربرده غایت امنیتله ساقلیورم. بنم
اینکمک یاننده سنک طاسلرک مدحه ده کهز.

منالری

بوگون امدن قاچامازسک؛ بوتون شرطلریکی قبول ایدم جکم. شوایلری دوشرو کلن
چوبان ساده بزی دیکه سین. آه! پالهمون ایتش... هرکیمه اولورسه اولسون شرقی مبارزه لرنده
میدان اوقومق هوسنی سندن هر دائم ایچین نزع ایدم جکم.

دامت

هایدی باقالم، بیلدیکی کوستر. بن سکا جواب ویرمکه حاضرم. بن کیمسه دن قورقام!
یالکز قومشو پالهمون، سن بزم دقتله قولاق ویر. بوایش زحمت ده کر.

یالهمونه

مادام که ایشه سویله یوموشاق بر چنلکده اوطورمشسکز، سویله شیک ده لیقانی چوبانلر؛
قیرلر دها یکی ولودلاشدی. آغاچلریکیدن یشردی، اورمانلر پارقلا ندی. ییل، اولانجه
کوزهلکی ایچنده... باشلا دامت. سن ده، مه نالق، جواب ویررسک. صیرا ایله تورکی
سویله رسیکز. «موزلر» تورکینک صیرا ایله سویله نه سنی سه وهرلر.

دامت

موزلر! ژوپیتردن باشلا یالم: هرشی اونک الهانی ایله دولودر؛ بزم قیرلرمزه برکتی او
احسان ایدم؛ بنم تورکیلر مه علاقه دار اولور.

منالری

خی ده فه بوس سه وهر؛ اومده فه بوس ایچین، هر دایم اونک ترجیح ایتدیکی عطیه لرواردرد:
دقنه و طاتلی آچیق پنبه سنبل.

دامت

غالاته بکا برأما آتیور، سوکودلرک آرقاسنه قاچیور، کیدی شاقاجی.. فقط ایسته یورکه
اوجکه کورولمش اولسون.

منالیر

آمینتاس ، سهو کیلم ، بنم کوزلر مه کندیلمکندن عرض دیدار ایدیور ، « دهلی » بی ده
کوپکلرم هنوز آپی طانیس ده کیلدر .

دامت

سهو کیلمه حاب حاضر بره دیهم وار ؛ زیرا کووه رجینلرک هوئی یووالرینی قورذوقلری برک
فرقه واردم .

منالیر

بن ، دلیقانی دوستمه یابانی برپورتقال آغاجندن طویلانما اون آلتین الما یوللادم . آنجاق
بونی یاپا بیلدم : یارین اون دانه داها آلاچقدر .

دامت

نیجه دفعه لر غالاته بکا طاتلی سوزلر سویله مشدر ! روزکارلر الهلرک قولاغنه اونلردن بعض
شیئر اولاشدیرک .

منالیر

سن ، یابان دوموزلرینی تکرار سالارکن ، بن ده یولارلری طوتارکن ، آمینتاس سنک
استخفافلریکه اصلا هدف اولمازسه بنم نه مه یارار ؟

دامت

« یولاس » بکا « فیلیسی » کوندهر ؛ دوغدیغم کوندنر : بن اکیلر ایچین براینکمی ذبح
ایده رکن سن کندک کل .

منالیر

« فیلیس » ! اونی بن بوتون الهلردن فضله سهوهرم ؛ زیرا بن کیده رکن کورونجه
او آغلادی ، واوزون مدت بکا : اوغورلر اولسون ، کوزل مه نالق ، اوغورلر اولسون ! دیدی .

دامت

آغیلره قورت ، اولغون اکیلره یاغور ، کوربه آچلره « آکیلون » ، بکاده « آریلیس » ک
غضبیه اوغورسز کلیر .

منالیر

دانه سی اکیلمش تارلاره صو ، ممدن کسيلمش اوغلاقلره arboisier ، که قویونلره
یوموشاق سوکود ، بکاده یالکز « آمینتاس » خوش کلیر .

دامت

بر آز روستائی ده اولسه بزم تور کولرمزی « پولیون » سه وهر ؛ موزلر، مصراعلریکیزک
قارئی ایچین بر اینک بسله ییک .

منالیه

پولیون کندی ده ییکی بر طرزده مصراعلر یاپار ، اونک ایچین ده بر بوغا بسله ییک که ، آرتق
بوینوزی تهدید ایدر اولسون ، آیقلرندن توز اوچورسون .

دامت

سفی سه وهرن ، هی پولیون ، سنک واردیفکدن خوشلانیدی یره قادار یوکسلسین ! اونک
شرفه بالدن ایرماقلر آقسین ! اونک شرفه دیکنلی چالی قاقوله محصولی ویرسین .

منالیه

هرکیم « باویشوس » دن قطعاً نفرت ایتمه زسه ، سنک مصراعلریکی سه وسین ای مه ویشوس !
صابانه تیلکیلری قوشسون وتکلردن سوت صاغسین .

دامت

چوبانلر که چیچکلر و محویلی چیلک طوبلارسکیز ، بویردن قاجیکیز : اوتلرک آلتنه
صوغوق بر بیلان کیزله نمش .

منالیه

فضله ایلری کیتمکدن ، ای قوزولرم، قورقیکیز : سو کناری پک آمین دکلدر. کوسه من
قوج بيله پوستنی قوروتامادی .

دامت

تیتیر ، کچیلری ، اوتلادقلری ایرماق کنارلرندن اوزاقلاشدیر ؛ وقتی کلنجه اونلری هپسین
ن چشمه ده کندی الله ییقارم .

منالیه

چوبانلر، قویونلریکیزی کولکه یه طوبلاییک : شاید تچن کونکی کبی صیجاقدن سوتلری
چکیلیرسه ، آلریمز مملرینی بوشنه صیقمش اولور .

دامت

ایواه ! بوکور اوتلاقده بوغالرم نه قادارده ضعیف ! عینی سودا چوبانی ده ، سوروی ده
یاقوب قاوورویور .

مەنالىق

بوقويونلرە جفا چكديرەن ، محقق كە ، اصلا سودا دكلدر . معافيه كيكلرني ات آنجاق
أورته بيلور . بيله مەم هانكي كم نظر بىم شيرين قوزوجقلمى بويوله مش .

رامەت

سويله ، بىم يوجە «آبولون»م اولاجقسك ، سويله هانكي ديارلردە كوك يوزى اوچ دىرسك
بويندن فضله دكلدر .

مەنالىق

سويله ، هانكي ديارلردە چيچكلر دوغار كە اوزرلرندە حكمدارلرك اسمى يازىلى اولسون ،
وفيلس صرف سنك اولاجقدر .

يالمونە

بويله بويوك بر مباحثەدە ايكيكزدن برى حقندە رأى ويرمك بىم ألمدە دكل . هرايكيكزدە
اينكى حق ايتديكز ، سن دە ، اودە ، وسزلر كې سودانك لذتلىرى و جفالرني آكلاتماسنى
بيلن هر چوبان دە . خارقلرى قابامق زمانى كلدى ، دەليقانى چوبانلر ، چاپىرلر صويە ابي قاندى .

*
*

دوردنجى چوبان توركوسى

بوللېونە

سيچىليا موزلرى ، نغمەلرمىزى برپارچە يوجەلتم : كوچوك آغاجلىرى ومحويتلى چاليلقلىرى
هر كس سەومەز : شايد بزاورمانلرى ترنم ايدەرسەك ، اورمانلر بر «قونسول» . لايىق اولسون .
«كوم» «سييل» نك اول زمان ايچندە سويله مش اولديغى قرن كلدى ؛ كچوب كيتمش
عصرلرك يوجە نظامى تكرار باشلايور : «آسترە» و اونكە برابر «ساتورن»ك سلطنتى يكيدين
كليور ؛ آرتىق كوك يوزندن يكي بر عرق نازل اولويور .

دوغوشى دەمير عصرىنى اورتادن قالدوروب آلتون دورىنى بوتون دنيايە تكرار كتىرمەسى
واجب اولان چوجوغى عفيف لوسين ، لطف ايدوب ، قوروسون ! قاردهشك آبولون هنوز
حكىم سوريور . سنك قونسوللكك بوشانلى عصرك دوغديغى ، بويوك آيلرك ، سنك قانونلرك
وحكمك آلتندە ، جريانلرينە باشلايدىغى كورەجكدر . بزم تقصيراتمرك ، شايد داها قالمشسە ،
مؤبدآ سيلينمش صوك ايزلرى آرضى ازلى بر قورقودن آزاد ايدەجكدر . بو چوجوق الهلرك
حياتى ياشاياجقدر ، قهرمانلرك لايىموتلر آراسنە قارىشىدىغى كورەجكدر . بوچوجوغك كنديلرينە

مخصوص شان و شرفی کندیلرله بولوشدیکنی اونلرده کوره جکلر در . باپاسنک فضیلتلری سایه .
سنده صلحه قاووشمش کائناتی او اداره ایده جک .

الهی جوجوق ، باقیمسز برکتلی ارض سکاقدمه اولارق ، قنده ایسه زاخف صارماشقله
« بوقار »ی ، و ظرافتلی کنکرمیه ممزوج اولارق « قلقلاس »ی عرض ایده جک .

یکیلر سوتدن شیشمش مه لرینی آغیله کندیلکلرندن کتیره جکلر . سورولر مدهنش
آرسلانلردن آرتیق ییلما یاجق ؛ بشیکک الک کوزل چیچکلرله کندیلکلندن اورتوله جک بوندن
بویله آرتیق تهلکلی ییلانلر یوق ، آرتیق خائن آغولی نساتلر یوق ، هر بر یانده آنوریا
قاقوله سی نما بولاجق .

فقط سین قهرمانلرک منقبه لرینی و بابا کک یوکسک افعالی او قویایدیکک ، و فضیلتکده کرینی
دویدیفک آندن اعتباراً تارلارک صاراران اکیلرله یاواش یاواش اورتوندیکنی ، باقیمسز
چالیلقلره آصیلمش صالقیمک قیزاردیفنی ، و میشه نک سرت قابوغندن بر بال شبنمی صیزدیفنی
کوره جکسک .

بونکله برابر اسکی فسق و فجورک بعضی ایزلری ینه بر دوام اولاجق : اونلر فانیلری ، نارین
بر سفینه اوستنده ، ته یسک غیظلرینه قارشى قومنه ، بلده لری سورلرله چه ویرمکه ویر آلتنده
زحمتلی بر ایز قازمفه جبر ایده جک : دیگر بر « تیفیس » ده باشقا بر « آرغو » اوزرنده جنکاورلرک
کزیده سنی کوتوره جک ؛ حربلر باطلا یاجق ، و یکی بر « ترووا » نک قیلرینه یکی بر « آشیل » اینه جک .

فقط ، وقتا که یاش سنی قوتله ندیروب آدام ایده جک ، اوزمان ملاح دریالری ترک ایده جک ؛
یوزوجی جام آرتیق متاعلری مبادره ایتمیه جک ، هر ارض هر شیشی حاصل ایده جک ؛ طوبراق
سورکینک دیشنی حس ایتمیه جک ، باغ بوداقلری ده باغی بیچاغنک کسکینلکنی حس ایتمیه جک .
کوروبوز چفتجی ، بوغالرینک آلنی بویوندوروقدن آزاد ایده جک . یوک آرتیق یالانجی رنکلرله
بزه نمکی او کره تمهیه جک . چاپیرده یاتان قوچ پوستنک ، کندیلکلندن گاه الک شیرین نکتلی بر آله ،
گاه ده آلتونلی بر زعفران رنکنه بورونمش اولدیفنی کوره جک . طبیعی بر لعل مرعالرک سینه سنده
قوزولری بویایاجق .

« پارقلر » قدرکده کیشمه ز نظامیله اویوشارق : « دونیکز ایکلر ، بوختلی عصرلری ایکیریکز »
دیمشلر .

زمانی کلیور ؛ شان و شرفلرک اقصاسنه چیق ، السه لک عزیز جوجوغنی ، ژوپیترک اصل
یاوروسی !

صارصاق محورینک اوستنده دنیانک کردشنه باق ؛ ارضه ، انکین ده کزلره ، کوکه ودرین
قبه سنه ، کله جک عصرک امیدیه باشند باشه طبیعتک تیتره یشنه باق .

آه ! سنک خیراتکی توقیره عمرم ، قوتم بر آرزوفا ایده بیلسه یدی ! خایر ، ولو « اورفه » آناسی

«قالیوب» دن، «لینوس» ده باباسی دلبر «آپولون» دن الهام آلسه بیله، بن نه ترا کیانک «اورفه»-
سندن قورقارم، نه ده «لینوس» دن.

پان، جنکلمزه آرقادیایی حاکم طوتسهیدی، «آرقادیا» نک حکمی اوزرینه مغلوبلغنی کندی ده
اعتراف ایدهردی.

کورپه چوجوق، آناکی تبسمندن طانیغه باشلا : آناک، اون آی مدت نیجه صیقتیلرک
جفاسنی چکدی ! باشلا، کورپه چوجوق؛ هرکیم که اوکا آناسی باباسی کولومسه مهدی،
اواصلا الهلک صوفراسنه، برالهه نک یاتاغنه قبول ایدیله دی.

